

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2—3-ig.

Telefon: 14.

Első fecskék.

Néhány székely legénynek a dícséretét írom. Szentmiklósiak. Jobb családokból valók s fehér harisnyába öltözködtek. Belátták, hogy ez így nem jó. Az öltözködésben, ruházatunk megváltoztatásában tulságosan messze mentünk. A régi szép és tartós viseletét, ami olyan egységes külső szint adott és különösen a fiatalságunkon olyan jól állott, a posztó harisnyát és a jó házi szőttest silány bolti portékára cseréltük be.

Jó családból való legények. Tehát elsősorban nem a szükség vitte rá, hogy megpróbálják a furesa s különösen a háboru után annyira és olyan csunya, kifordított formákban elterjedt bricseszt levetni. S ez az, amit dícsérek és jól esett. Hanem tették öntudatosan. Azért, mert székelyek. Az volt az apjuk, nagyapjuk és minden őjük. És ha azoknak jó volt, s a székely embert a maga készítette, katonásan egyforma, csinos ruhájáról és büszke magatartásáról mindig fel lehetett ismerni, ismerjék meg most is arról. Nagyon jól tudták a régi, mibe és hogyan kell öltözködni a mi vidékünkön, havasaink között s abban a nehéz, robotos munkában, amit a mindig egyforma sors reánk kényszerített.

Más nemzetiségek kérkedve hordják a nemzeti öltözetet. Vannak községeink nekünk is, ahol megmaradtak a nemes egyszerűségben. Öríznek mindent, amit népünk hagyományával együtt az őseiktől átvettek.

És ebben a látszólag jelentéktelen dologban elismerés és dícséret illeti ezt a néhány szentmiklósi legényt. Mert nem a ruha teszi az embert, de valahogyan úgy van, hogy a ruhával együtt megváltoznak az erkölcsök is. A régiek, apáink ragaszkodásával megmentett külsőségeknek a szégyenkező levetésével levetjük és elhagyogattuk a tisztességes és szép hagyományokat. Az új igények új szokásokat, nagyobb és fölösleges kiadásokat hoztak és bizony őszintén bevallhatjuk az új ruhával, divatoskodó és változó, urat utánzó akarásunkkal, a székely nép életében eddig ismeretlen urhatnamsággal a reánk jellemző és büszkén emlegetett egyszerű, tiszta székely erkölcsök sokat romlottak.

A legények bátor kezdeményezése legyen minden vonalon a régi kedves élethez és életmódhoz való visszatérés. Találjuk meg magunkat. Maradjunk azok, akik voltunk s aminek születünk. És szíveleljék meg főképpen a leányok. Neveljék az anyák egyszerűségre őket. Lássák be, hogy egyre nyomoruságosabb életünkben igényeinket alább kell szállítanunk. Enni

muszaj, de cifrálnodni nem. Sok családi zavarnak és békétlenségnek ez az oka. És lássák be, hogy a mai gondterhelt viszonyok között, a kereseti lehetőségek megszűkülésével, amikor a székely legény feleséget keres és aggodva, elgondolkozva néz a reménytelen jövőbe, nem kiöltözött, kikent-kifent puccos dámát, kényeskedő, cifrázkodó leányt akar, hanem kedves, szerető feleséget, munkás asszonyt a gondok között. Keresi mindennapos fáradságának megértő munkatársát és leendő gyermekeinek a gondos, szép-lelkű anyját.

Köszönjük Gyergyó nevében.

A lapokból értesülve voltunk arról, hogy Csikvármegye vármegyei tanácsa a megyei román elemi iskolák részére 600.000 hat-százezer lej segélyt szavazott meg.

A püspöki Főhatóság június hó 5-ről kezelve meg arról értesítette az egyes espereskerületek tanügyi vezetőit, hogy ezen megszavazott összeg három egyenlő részben fog szétosztatni a három espereskerület iskolái között és a kerületek vezetőitől tervezetet kért a felosztásra vonatkozólag. Ezt a tervezetet az egyes iskolák szükségleteinek teljes ismerete alapján közmegnyugvásra a legméltányosabban össze is állította s ma a Főhatóság előtt fekszik, várva a jóváhagyást.

Már a megállapodás során hangok emelkedtek arra vonatkozólag, hogy az összegnek egyenlő arányu elosztása nem méltányos, mert Gyergyónak hasonlíthatatlanul több iskolát kell ellátnia, mint a másik két espereskerületnek. Azonban a bomba csak most csapott le. A szorgalmas megyei állandó választmány senkit meg nem kérdezve a fenti segélyösszeget már június 9-én felosztotta. Hogyan? Hát beszéljenek a számok. Ditró kapott 10.000 lejt, Szárhegy kapott 10.000 lejt, Alfalu kapott 5000 lejt, Csomafalva kapott 20.000 lejt, Ujfalu kapott 20.000 lejt, Kilyénfalva kapott 10.000 lejt, Tekerőpatak kapott 5000 lejt. Összes gyergyói 54 tanerős iskolánk kaptak 80.000 lejt, mondd nyolevan-ezer lejt, míg a fennmaradó 520.000, mondd öt-százhuszezer lejt a mi tanerőink számát alig elérő al- és felsíki iskolák kapták.

No de nehogy elfogultság vagy részrehajlásról legyen vádolható a felosztó bizottság, azért a sok áldozat és nehéz küzdelmekkel tíz tanerős iskolákat fenntartó Gyergyószentmiklós árva bányit sem kapott, míg evvel szemben Csikszékreda egymagában két tétel alatt csekély 75.000, mondd hetvenötezer lejt kapott, és pedig az elemi iskola 30 000, a tanítóképző 45.000 lejt.

És hogy még feltűnőbb legyen a párját ritkító méltányosság és a helyzet ismerete, Vasláb község állami iskoláját is beosztották a kath. iskolák közé és részeltették a kath. iskoláknak adott morzsából akkor, mikor a megyei állami iskolák is épen 600.000 lejt kaptak.

Ime így jutalmazták a gyergyói nép kath. iskolájáért hozott példás áldozatkészségét és jönnek annak segítségére: Csikszékreda egymagára annyit kap, mint az összes gyergyói köz-

ségek kath. iskolái s a kimondottan elemi iskolai segélyből épen 135.000 lejt kapcsol le a szeredai gimnázium, pedig tudhatnák nagyon jól, hogy alap nélkül nincs épület, elemi iskola nélkül nem kell gimnázium!

Évek óta küzdünk az egység fennállásáért, harcolunk a csiki és gyergyói részek elválasztására irányuló minden mozgalom ellen és most azok, kik a mi bizalmunkból vannak benn az állandó választmányban, így honorálják nehéz küzdelmünket. Ezt jövőre megjegyezzük és lesz gondunk rája, hogy Gyergyónak is legyen szava a dolgok intézésében.

De van még szomorubb hírünk is. Az anynyi szekaturával beszolgáltatott autozizációs iratokat most dolgozza fel a revizorátus.

Szinte nyílt titok immár, hogy Csikvármegyében egyetlen kath. iskola sem fog nyilvánossági jogot nyerni. Három iskola már is el van ejtve, a többi pedig csak működési engedélyt fog nyerni csupán, de nem nyilvánossági jogot, mert hol állami iskola van, oda nem kell más nyilvános iskola, hol pedig nincs állami iskola, ott azt fel kell állítani, hogy legyen nyilvános iskola. Így szól a böles javaslat, mely Csikmegye kath. iskoláit halálra ítéli.

Ne higgye senki, hogy ez másutt is így van. Csupán Csikmegye kath. iskoláit, magyar kulturáját akarják megsemmisíteni. Minden, de minden arra vall. S ha szomorú fáma, szomorubb való lenne, akkor végre meg kell mozduljon összes Csikmegyének és meg kell adja a méltó választ, melynek hangja tulharsogja egy-két tulzó sovínista érdemszerző törtetését és eljusson minden hatalmasságok füléhez.

dr. ycz.

A Brassói Lapoknak

Puskás István elleni támadásai ügyében a múlt héten közölt nyilatkozatokon kívül kaptuk alábbiakat:

Aluirott kijelentem, hogy akkor, amikor Kacsó Sándor urral beszélgettem a gyergyószentmiklósi helyzetről, Puskás István vezérigazgató ur személyéről szó nem volt, így a Brassói Lapokban megjelent nyilatkozatom alapul nem szolgálhatott a Puskás István ur személyét ért támadásoknak.

Véleményem szerint fajunk vezetői ellen intézett hírlapi támadások nem szolgálják a közérdeket, ez áll különösen a jelen esetben, mert én Puskás István vezérigazgató urat nagyon jó magyar embernek tartom, aki úgy erkölcsileg, mint anyagilag, egyik legtehetősebb támogatója kisebbségi ügyeinknek.

Gyergyószentmiklós, 1928. június 9-én.

Dr. Benke Antal.

A gazdasági helyzettel kapcsolatosan a „Brassói Lapokban” leadott nyilatkozatom kiegészítéseképpen az alábbiakat jelentem ki:

Megnyilatkozásom fajom kétségbeejtő helyzetének javítására és nem személyi harc alapjául leendő felhasználására irányult.

Gazdasági összeomlásunk okait: az állapotok bizonytalanságában és megbízhatatlanságában;

az aránytalan tulmagas adóztatásban;

továbbá az előbbi szomorú tény következményeképpen jelentkező magas kamatszedésben láttam, amelynek javítását a törvényes állapotok megteremtésével, az adó és kamatláb lényeges leszállításával és a pénzbücsű előidézésével véltet eszközölhetővé tenni.

Tehát egy általánosságra vonatkozó kijelentést tettem, amelyet semmi esetre sem lehet helyi, s még kevésbé személyi támadás alapjául felhasználni.

Mélyen sért, hogy a közérdek javítását célzó nyilatkozatra személyes harc alapított, s hogy Puskás István személyében oly ember állítatik a magyarság ellenszenve elé, aki meggyőződése szerint a magyarok legjobbjai közé tartozik.

Kimondhatatlanul fáj, hogy a Brassói Lapok talán információ hiányában, helyesebben rossz információ alapján, avagy valakinek személyes boszútól vezérelt informálása alapján a rossz gazdasági viszonyokkal kapcsolatosan Puskás István vezérigazgatót s ő rajta át a gyergyói bankokat állítja be a helyzet illetően való alakulásának sötét tükrebe.

A kisebbségi sors s a bizonytalan állapotok azok, amelyek mindent magyaráznak, tehát a fenti okok mellett ezekben és nem Puskás István ténykedéseiben keresendők a megsemmisülés felé vezető hibák.

A sajtóorgánus hatalmas fegyverének megvillogtatása mindenestre kíváncsú, hisz ezzel lehet öntudatra ébreszteni a közömbösségbe belemerült lelkeket, — az érdek szolgálatában álló megbízhatatlanok — szomorú — sokaságát, ezzel lehet bemutatni azokat a helyzetet s fájának hiszékenységgel visszaélő egyéneket, akik nemcsak erkölcsileg megbízhatatlanok, hanem még közönséges bűnözők is, de a hatalmas fegyvernek nem szabad az esetleg — Isten ments — magánboszúnak szolgálatában állania, s az információknak beszerzésénél is szorgos figyelemmel kell eljárnia, — s végül nem szabad egy Puskás István, aki tagadhatatlanul bankember is, magyarságában támadnia, —

hisz ő volt az, aki úgy anyagilag, mint erkölcsileg a tett embere s értéke volt a magyarságnak és ő volt az, aki a demagógokkal, a feltűnési mániában szenvedő erőlködőkkel szembe mert szállani s az agyonsanyargatott fajunknak ily módon szolgálatot tenni.

Most, hogy a helyzet szomorú, — illetően állásának következtében veszély fenyegeti fajom gazdasági helyzetét, arról sem ő, t. i. Puskás István, sem a kisebbségi bankok egymagukra nem tehetnek, s ily címen támadás egyiküket sem érheti.

Gheorgheni, 1928. június 8.

Dr. Sándor Balázs.

A „Brassói Lapok“ szerkesztője, Kacsó Sándor ur nyilatkozatot kért tőlem arra nézve, hogy Csikmegye lakosságának nehéz gazdasági helyzetéből milyen kivezető eszközöket jelölnek meg.

Nyilatkozatom az erre szolgáló eszközök általános megjelölését tartalmazza. Abból senkire támadó következtetés nem vonható.

Kacsó Sándor ur ezt tőlem nem is ilyen céllal kérte.

Abban semmi alap nincs, mely Puskás István vezérigazgató személyének megtámadására alapul szolgálhatna.

Puskás István ur jó magyar ember, aki a magyarság kisebbségi életében, kisebbségi jogaink elismerése érdekében mindig az elsők között és önzetlenül dolgozott.

1928. jun. 14.

Dr. Dombi János,
volt főjegyző.

Könyvujdonságok
nagy
választékban
Sándory könyvkereskedésben.

Anyák napja.

F. hó 7-ikén tartotta meg a fiu szivgárda az Anyák napját a központi elemi iskola nagytermében.

A terem homlokzatát ez alkalommal gyönyörűen feldiszipolta a rendezőség virágokkal s a virágok közül emelkedett ki a krisztusi szeretet keresztfája, az örök szeretet mintaképe, melyet két oldalról két Mária szobor vett körül, mint az anyák mintaképe.

A feszület és szobrok körül a szivgárdisták állottak őrt, kezükben virágcsokrokkal.

Az ünnepséget Balázs Sándor tanító nyitotta meg keresetlen egyszerű szavakkal, ki az eszme kiindulási pontját nevezve meg szivhez szóló és a hallgatóságot szivig megható példákkal bizonyította be az anyai sziv mindegyikének szeretetét és hatalmát.

Balázs tanító beszéde után a szivgárda énekelt el a „Gárda himnusz“-t, melyben örök hűséget esküsznek a kicsiny gárdisták Krisztus szent Szívének.

Az ének után az egyes tanulók szavatai következtek, tárgyuakat mindegyik az anyai szeretetből merítve.

A szavatok után dr. Csiby Andor ügyvéd méltatta az Anyák napját következő beszédében:

Igen tisztelt Hallgatóság!

Kedves Gyermek!

Ünnepet ülnék, kettős ünnepet: „Ünnepját“ és „Anyák napját“.

Hogy az „Ünnepját“ mit jelent, mindnyájan tudjátok: Jézus mennybemenetelének megünneplését. Hogy mit jelent az „Anyák napja“, ezt még nem tudjátok, mert hiszen itt nálunk most van ez az első ünnep: az Anyák tiszteletének megünneplése.

Még élénken emlékeztek rá arra a borzasztó világégre, melynek „világháború“ volt a neve, s amelynek gyászos következményeit még a mai napig sem tudtuk kiheverni. Ez a világégés mindenkünkől elvett valamit: a szülőktől gyermeket, feleségtől férjet, testvértől testvért, menyasszonytól vőlegényt, s akiktől nem is vett el ezek közül senkit, de elvett vagyont, idegzetet, egészséget stb.

A férj, a testvér, a jegyes elvesztésének sebtét azonban meg tudta kuporgatni a vasszorgalom és takarékoskodás, de egyet nem tudott az idő pótolni, amelynek az elvesztése a legfájdalmasabb, a legszörnyűbb: a szeretetet.

Hisz maga az egész nagy világégésnek a szeretetlenség volt a kiindulási pontja, ez adott gyilkos fegyvert az emberek millióinak a kezébe, hogy hazug jelszavak alatt embertársaik millióinak életét oltás ki vele.

Megbukott az isteni parancs, hogy „szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“, meghazudtoltatott, hogy „az ember az Isten képmására lett teremtvé“, mert ebből az emberből ördög lett, mely kaján vigyorgással tépte ki az emberekből a szívet, s a szívvvel együtt a szeretetet.

És most nincs Isten-, nincs haza-, nincs szülő- és testvéri szeretet, csak egy van: a gyűlölködés, a kapzsiság, az orozva marás. A gyermek már nem érzi a szeretetet szülőivel szemben, bennük csak csupán életrehozójukat látja és hányszor megtörténik, hogy gyilkos fegyvert is fog rája.

Az emberiség elvesztette lába alul az egyedüli és legbiztosabb fix pontot, a szeretet talaját, és cél nélkül tévelyeg a nagy bizonytalanságban.

De egyszer az ember öntudatra kezdett ébredni és feltette magának a kérdést: mi lesz a vége, hogyha ez tovább is így megy? Milyen irtóztos összeroppanás lesz ennek a vége!

S megindult az új uton, keresgélve, tapogatózva, mint a nagy beteg, mikor először kel fel betegágyából és kereste azon isteni szikrákat fogva, melyet a nagy Mindenható beléje oltott, a szeretetet.

És hová vezetett az az út, ahol a szeretet honol: a családhoz, és melyik az a kútforrás, amelyből a szeretet, mint a bibliai szegény aszszony olajos korsójából, sohasem fogy ki: az

édesanya szíve, ez az áldott, drága jó szív, mely nem ismer haragot, gyűlöletet, csak szánalmat és megbocsátást, mely nem ismer különbséget jó és rossz gyermek között, mert hiszen az ő szemében más gyermek nem létezik, csak jó.

Az emberek szobrokat, diadalivakat emelnek embereknek, akik érdekeiket védik, akik sokszor — bár bocsátelen uton is — az ő érdekeit szolgálják. Szobrokat emelnek az önzésnek, csak egynek nem emeltek még soha szobrot: az önzetlenségnek, a szeretetnek, az édesanyának.

Igaz, hogy ennek szobrát nem a piaetereken kell felállítani, hanem minden egyes ember szívében, s ott kellene égnie annak az örök mécesnek, melyből soha sem szabad kifogyjon a szeretet olaja.

Ennek az édesanyának tiszteletére jöttünk most össze, igen tisztelt hallgatók és kedves gyermekek; annak az édesanyának, amelynek szeretete olyan, mint a gyertya: mindig másoknak világít és magát emészti fel.

És most hozzátok szölok kedves gyermekek! Virágot hoztatok kicsi kezeitekben, hogy azt édesanyátoknak adjátok. Virágot adott a virág a virágnak, a szeretet virágának; szebbet, hasonlóbbat nem is hozhattatok volna, mert hiszen az édesanyai szeretet is olyan, mint a virág, mely nem nézi soha, hogy szegény-e vagy gazdag, hanem mindenkit egyformán gyönyörködtet, mindenkire nézve egyformán szórja szét illatát.

Van egy szép hangulatos kis operett, a címe: Mézeskalács. Tartalma röviden az, hogy a falu egyszerű, naiv leánykája, annak, akit életében legelőször megszeretett egy deli huszárlégény személyében, valami szépet akart adni, amellyel iránta érzett tiszta szerelmét bebizonyíthassa. Vásár volt és pénze nem volt több a leánykának, csak két krajcárja. Megvett tehát a két krajcárjával egy minden bódében kapható mézeskalácsot, amely sziv formájú volt, s amelyen egy sziv képe volt, rajta két csókolódzó galambbal. S akkor oda nyújtotta kedvesének a mézeskalácsot s így kínálta fel:

„Szív adja szívnak szívesen,
Szív fogadja szívtől szívesen.“

Csak két krajcár volt ennek a mézeskalácsnak az ára, s kellett-e ennél drágább valami, amely jobban ki tudta volna fejezni az őszinte tiszta szeretetet.

Virágot hoztatok ti is édesanyátoknak, s ti elmondhatjátok, hogy:

„Szív adja a szívnak szívesen,
Szív fogadja szívtől szívesen.“

És most hozzátok fordulok édesanyák!

— „Szív fogadja szívtől szívesen!“ Fogadjátok ezt gyermekeitekől olyan örömmel, mint ahogy deli huszárlégény fogadta kedvesétől a két krajcáros mézeskalácsot. És nézzetek drága kicsi gyermekeitek ártatlan szép szeméibe. Tudnak azok a szemek csalni? Tudnak azok a szemek hazudni? Nézzétek meg jól, feltaláljátok bennök az örök méceset, mely a ti oltárotok: a szeretet oltára előtt ég, és amelyből soha sem fog kifogyani a szeretet olaja.

Ezek az ártatlan szemek le fogják győzni az ördög szellemét, nem gyilkos fegyverekkel, hanem a szeretet hatalmával. Az ördög bálványára porrá fog zúzódni ezek előtt az ártatlan szemek előtt, s győzni fog az Isten, mely a legfőbb jó és a legnagyobb szeretet.

Kedves hallgatóság! Kedves gyermekek! Most már tudjátok ugy-e, hogy miért jöttünk ide össze? Hát ezért! Hát azért, mert azt akarjuk, hogy ti mindnyájatok, mikor kiejtitek szájatokon azt a varázshatalmu két szót, hogy: „édes anyám“, legyen ez nektek imádság, legyen ez nektek könyörgés, fohász, megbocsátást kérés a legszentebb fogalomhoz: az édes anyához.

Dr. Csiby beszéde után újból ének és szavatok következtek, majd az ünnepséget Szabó György apát-plebános záró szavai fejezték be, ki lelkére kötötte a gyermekeknek, hogy a mai szép ünnepet tartsák meg örök emlékezetükben, és ne csak tartsák meg, hanem az iskola falain kívül is, az életben mindig hűségesen gyakorolják.

Legmeghatóbb volt, mikor a kicsiny sziv-

gárdisták átnyújtották virágcsokraikat édesanyjuknak, ígérve, hogy az édesanyjai szeretetért mindig hálások lesznek. Bizony nem maradt ott szem szárazon, s a sok könnyön keresztül átragyogott az anyai szív örök szeretete.

Végül dr. Csiby Andor az anyák nevében köszönetet mondva a rendező tanítóságnak, dr. Bartos Gyula Kath. népszövetségi világi elnök megígérte az anyáknak, hogy az ideai népszövetségi közgyűlést össze fogják kötni egy hatalmasabb méretű Anyák napjával.

A szeretet tehát megtörte a fásultság jégét, elindult újra nehéz útjára, hogy visszavezesse az elbűnösödött emberiséget az örök szeretet forrásához: az anyai szív szeretetén keresztül Krisztus szeretettől vérző szívéhez.

Megtört a jég...

A morózus elkésző tavasz miatt, későn végzén el munkáját a gazda, fáradozalmait kipihenni, bent lévő munkáiból itt is, ott is kilopkod egy-egy keveset, hogy új erőt merithessen a közelgő nyárra. Főleg ünnepnapok reggelén szokta megnyújtani megérdemelt pihenőjét, úgy gondolván „Mire kelni ma is olyan korán, mint máskor? Hiszen az udvar rendbeszedése, az ut megseprése, a gondosabb külső öltözködés, bár tetemes időt vesz igénybe, miért ne nyújthatnók meg kissé az alvást? ugyis marad még idő bőven bensőnk rendbehozatalára is.“

A székelynek csonka az a vasárnap, vagy ünnep, amelyen valamely le nem küzdhető akadály miatt, nem mehetett el az Isten házába.

Megszokott, szinte vérebe átment hajnali ébredése után, munkaképes apró házi népének kiadja a parancsot az általános tisztogatásra, nagytakarításra; a csiprő-cseprő gyermekeket nem bántja, az éjszakai fülledt levegőt ujjal, üditővel cserélvén fel, betakargatja őket, közben Isten tudja hányadik ósétől örökölt e szokakat hajtogatva: „Nyugodjatok! most még módokban áll ebben a gondtalan gyermekkorban, de ha majd felnőttek, megéritek a mi korunkat, ki tudná azt megmondani, mit rejteget számotokra a jövő? Ebben a girbe-görbe sége dacára is megszokott, oly szépnek látszó, de valójában annyi kerges szívet dobogtató országban.“

Ilyen Istennek tetsző kedves gondoskodás után, midőn újra jóleső álomba ringatta magát a gazda, s talán képzeletben az álom kiszámíthatatlan gyors szárnyain, melyek az „Opel-gyár repülő rakétáját“ úgy elhagyják, mint döcögő szekeret, már fenn is járt az igaz boldogság honában, ahol a cím, a rang, a kijárás, a baksis ismeretlen fogalom, midőn egyszerre hatalmas dörrenés ugrasztotta ki ágyából az édesen és megérdemelten pihenőket.

— Mi volt? mi volt? — kérdezték riadtan, szinte zavarodottan a beavatatlanok.

Mi is volt csak valójában?

Szárhegyen ősidőktől fogva az a szokás, hogy az Urnapját követő vasárnapon a zárdatemplomban is urnapi körmenetet tartanak. Jelenleg június 10-ére esett a kedves ünnepség. Főtiszt. P. Kristó Modest házfőnök, az az ambiciózus, hivatása magaslatán álló szerzetes, igazi vérbeli barát, utóbbi években monotonná szürkült ünnepséget visszaállította a maga ősi szépségébe, eredetiségébe.

„Maga elé vevén az utat“, Csikszeredáig meg sem állott s ott egy nagy nekilendüléssel, mélységes foházkodással egyenesen a vármegyei prefektus előtt termett, akihez, mint Isten felkent szolgálja, a következően szólt:

Méltóságos Prefektus ur!

Mint Isten szolgálja és Szárhegy község követe, állók Előtted!

Több, mint egy évtizede, hogy annak az Istennek, Aki teremtett, Akiben élünk és mozgunk, legnagyobb ünnepét, az Urnapját, nem tudjuk úgy megülni, amint azt az Ő isteni nagysága, méltósága, fönsége megkívánhatná. Jöjj segítségünkre! Ne engedd, hogy mozsarainkat továbbra is rozsdá marja, melyek azért öntettek, hogy a belőlük kiszakadó dörrenés összeölkezve a harang szavával, megnyissák számunkra az Eget... s megnyitván, az így tá-

madt résen a hívő lelkek éneke összefolyva az orgona gyönyörűsége melódiájával, feljuthasson a mindent teremtő Isten elébe!

Méltóságos Uram! Neked csak egy tollvonásodba kerül... cselekedj úgy, hogy hieim rendelkezésedre ujjongjanak, örüljenek s akkor bizonyára Atyám, aki Neked is Atyád, Ő, a mindannyiunk közös Édesatyja, szintén örülni fog cselekedetedre, meg lesz elégedve Vele. Már pedig az Ő megelégedése nagyon fontos, mert életnek és halálnak egyformán Ura! Neki egy intésére a jók számára örök a boldogság... a rosszak számára pedig örök a pokol!

Modest atya, aki bátor, erős harcosa az Urnak, körülbelül ezeket mondhatta a vármegyei prefektus urnak. Kevesebbet nem mondhatott, többre nem volt szükség. Mindennél fényesebben igazolja ezt az a prefektusi engedély, melynek alapján a jun. 10-iki urnapi körmenetet 24 mozsárlövés tette valóban ünnepélyessé, örökre emlékeztetessé.

Hogy milyen volt az ünnepség, azt leírni nem lehet, azt csak átélni lehetett. Örömköny csillogott a szemekben, a szívek hangosabban dobogtak, talán pillanatra meg is álltak, megszüntek dobogni, amidőn a harang és mozsár hangjai által nyitott résen... a lélek, az ünneplő lélek, pillanatra elhagyta porhüvelyét és hódolván a legnagyobb Urnak... összeölekezett az Éggel!

Angi Balázs.

Gyergyó és az idegenforgalom.

Bármilyen nehezen vajudott az ideai tavasz, de azért tavasz van, ezt mutatja a kalendárium, és ezt mutatják a vasárnaponként városunkban megforduló felzöldgalyazott autók és autóbuszok.

Szinte már minden vasárnapra esik egy-egy kirándulás, különösen az iskolák és turista-egyesületek részéről, s ha megfigyeljük a sétatéri „tutunt“, csoportonként állodogálnak az egyenruhás iskolás fiúk és lányok gyilkostói lapokért.

Gyilkostónk már kezd bekapcsolódni országunk idegenforgalmának hálózatába; igaz, hogy nem a mi akaratunkból, hanem magába rejtett szépségénél fogva és a turista-szenvedély folytán.

Bárki, ki városunkban a tavasz és nyár folyamán megfordul, már nem hagyja el úgy, hogy ki ne ránduljon a Gyilkostóhoz. Már egész életszükségletté kezdett lenni, mint a mindennapi kenyér.

Városunk vezetőségének éppen úgy, mint a kereskedőnek, ki egyes árucikkeit valósággal beleszuggereálja vevőibe és ez által életszükségletti cikkévé teszi, arra kell törekednie, hogy minden uton-módon ide csalogassa a természet-szeretőket és ez által egyik a másikat vonja ide kirándulásra.

Lapunk multkori számában megjelent hasonló cikkünk hatása alatt beszélgetést folytattunk dr. Benke polgármester urral, ki belátva idegenforgalmunk fejlesztésének szükségességét, megígérte, hogyha nem is ankétot, de össze fogja hívni a napokban a városi tanács turisztikai bizottságát, hogy ebben a kérdésben állásfoglalását leszögezze és megtegye a szükséges lépéseket.

Abban a véleményben vagyunk, hogy ez a turisztikai bizottság gyors és eredményes munkát csak abban az esetben fog és tud végezni, hogyha mindazok, kiket ez a kérdés akár turisztikai szempontból, akár pedig vagyoni vonatkozásokban érdekel, ezen a gyűlésen megjelennek és véleményük kinyilvánításával segítségükre lesznek a turisztikai bizottságnak.

Helyesnek tartanánk, ha városunk vezetősége ezen turisztikai bizottság ülésének napját úgy tűzné ki, hogy arról lapunkban is az érdeklődőket értesíthessük és erre figyelmüket felhívjuk.

Kreppapírok

legkülönbözőbb színben kaphatók a Sándory könyvkereskedésben.

HIREK.

Jól esik olykor, ha nem kell a mindennap aktualitásaival törődni s ráérünk cseppet elmélkedni komolyabb problémákról is, olyanokról, amelyek úgy valahogy el vannak raktározva az öntudatban, s egyszerre, minden apropó nélkül előtérbe pattannak. Kellemes néha a filozofálás. Ugy el lehet menekülni bele a pillanat gondjaiból, keserveiből.

Gondolkozom, elmélkedem, nem a ma momentán kellemetlenségeim, hanem — más kellemetlenségeken. Egyébről úgy se lehet a legjobb akarat-tal se.

S a probléma, amely jelenleg szomorít, az újságírás mai viszonyai.

A helyzet az, hogy a törvény nem követel meg semmi előképzettséget ahoz, hogy valaki íróasztal mellé telepedjék és „sajtótáv“ néje ki magát. Nem követel, de nem is teheti. Az újságírói minősítést igazán nem lehet diplomához kötni.

S így történhetik meg, hogy bizony az újságírók szerkesztőségébe néha beszabadultak olyan egyének is, akiknek az írást hivatalból kellene eltiltani, mint némelyeknek a fegyverviselést.

A fő baj ott van, hogy az újságot nemcsak megírják. Néha el is olvassák. Szerencsére, nem nagyon sokan. S jaj, mennyi kárt tehet jó nevelésben, izlésben, modorban az, ha tollat ragad egy-egy olyan ember, akinek a kezébe illő legnemesebb kulturaterjesztő eszköz a nádpálca s mellé megfelelő, válogatottan rossz gyerekek...

Borzalmas dolgok íródnak néha.

S a szegény, jó közönség csak csodálkozik rajtuk, nem tudja mire vélni, hogy az a kedves, derék, szórakoztató újság tán egyszerre megbolondult, vagy mi a baja, hogy ilyeneket ír...

Jól esik olykor minden apropó nélkül filozofálgatni komolyabb problémákról, amelyek úgy el vannak raktározva valahol.

Vagy, ejnye, nem volt tán erre is apropó nálunk mostanság.

— **Bucsuzunk a színháztól.** Fehér Imre társulata vasárnapal befejezi a megrövidített gyergyói szezont. Mérlege hatalmas sikerrel zárult, miután a közönség egyhangú véleménye szerint Gyergyóban ilyen jó társulat még nem játszott, anyagi eredményével ugyancsak meg lehet elégedve. Szeretettel várjuk vissza színészeinket jövőre.

— **Gyászrovat.** Ferencz Zsigmond szárhegyi birtokos június 11-én nyolcvanéves korában meghalt. Nagy rokonsága gyászolja.

— **Elhalasztódott a csiki kántorok hangversenye.** A megkészt évzáró vizsgák miatt a karcfalvi kántorhangversenyt június 24-ike helyett július 1-én délután 3 órai kezdettel tartják meg.

— **A segeshvári dalosverseny előkészületei.** A Segeshváron rendezendő harmadik országos dalosverseny és Petőfi-ünnepség előkészületei serényen folynak. A múlt hét folyamán Segeshváron járt a dalosközségi elnöke, Inczédy-Joksmán Ödön és Vásárhelyi János ref. püspökhelyettes, alelnök, kiknek jelenlétében az előkészítőbizottságok együttes ülést tartottak. Az ülésen mindegyik bizottság elnöke beszámolt tevékenységéről. A szövetségi elnök és alelnök ezután a vármegye notabilitásainál tisztelegtek. Az ünnepség igen nagysikerűnek ígérkezik.

— **Hajtóvadászat.** Megirtuk volt, hogy a gyergyószentmiklósi vadásztársaság június 7—9 között nagybbszabásu hajtóvadászatot rendezett az eddig nagy becsületben álló medvékre. A vadászat eredménye egy 300 kgr. súlyu, 2 méter hosszú medve elejtése volt. Illetékesek mondják, hogy a vadászatnak sokkal eredményesebbnek kellett volna lennie, amennyiben a hajtás rendesen ment volna, öt-hat medve kerülhetett volna terítékre. Azonban egyik nap 6—7 óra hosszat kellett a hajtókra várni, mert azok, míg a vadászok állásaikban türelmetlenkedtek, nyugodtan fakészítéssel, tüzrakással s hasonló, kellemesebb műveletekkel törődtek. Így vadászaink közül sokan boszusággal jöttek haza. Becsületükre válik, hogy azért állását egy se hagyta el, hanem önfegyelméssel nyugodtan bevárta mind, amíg a hajtók megjöttek.

— **Különös villámcsapás Szárhegyen.** Június hó 12-én d. u. Zöld Imre géplakatos mester házába beütött a villám. Összezuza a fedélzetet — onnan a plafont átszakítva egy nagy kályha csövén beszaladt a szobába és összevisszalyukgatva a falakat, két irányban távozott. A nagyobb rész a kályha mellett ült

ditrói Bajkó Erzsike, özv. Bajkó Jánosné leánykájának egyik lábáról a cipőszárat lehasította, s csodálatos, a leányka a lábában érző sajgáson kívül semmi különösebb sérülést nem szenvedett. Zöld Imréné, aki a lányka mellett ült, mindössze erősebb fejugásról panaszkodik. A rémes dörrenésre beszaladó Zöld Imre, aki a külső műhelyében dolgozott, azt mondja, amikor szobájába benyitott, majd hanyatt vágódott a szembe tóduló kénes szagu füsttől és vakolat törmelékportól. A megmenekült családot a szerencsekívánatok özőnével árasztják el. A villám látogatása Zöld Imrének 3-4000 lej károsodást jelent.

— **Tífuszjárvány.** Ditró községben az utóbbi hetekben több tifuszeset fordult elő. Ezért a hatóságok a legszigorubb intézkedéseket fogantatosították. Az egész községnek beoltását rendelték el. Ugyanakkor husz katona foglalkozik a háboruban elesettek exhumálásával. Nem tudjuk elképzelni, hogy ez utóbbi művelet miért olyan sürgős, s azt sem hisszük, hogy a régi sírok felbolygatása a járvány leküzdését kedvezően befolyásolná.

— **Egy rejtély.** Remete község határában egy pásztor hullát talált. A holttest annyira feloszlott, hogy felismerni lehetetlen. Ruhája is rongyokba foszlott. A derekán óv volt, benne a remetei Csibi család jegye. A koponya hátulsó részén vadászfegyver golyója okozta sérülés. Nem lehet megállapítani, hogy mióta, de okvetlenül hosszú ideje hever a holttest az erdőn. — A nyomozás adatai derítették ki, hogy egy körülbelül fél év előtt eltűnt 22 éves remetei legénynek, Csibi Kürűz Ádámnak hulláját találták meg. — Hogy halt meg, nem lehet tudni, s talán örökre titok is fog maradni.

— **Veszetség.** Ujfalu község Libántelegére Zetelaka határáról, állítólag a Zsigmond telepről egy veszett kutya kóborolt, mely két tehenet megmart. A megmart állatok vesztségben el is hullottak. Annak ellenére, hogy az állatorvos több ízben tartott nyilvános előadást a vesztség ellen való védekezésről, a megmart állatok tulajdonosa nem állatorvoshoz, hanem Barabás Tamás szentdomokosi kuruzslóhoz fordult, aki felelősséget vállalva az állatok életéért, azokat kezelte és a felelősség és kezelés dacára mégis elhullottak. Hasonló esetekben való károsodás elkerülése céljából közöljük, miszerint ha a megmart állat huszonnégy órán belül állatorvosi kezelés alá kerül, az állat megmenthető. Orvosi kezelés hiányában a husvizsgálati szabályzat értelmében az állat hat napon belül levágható és husa értékesíthető, miáltal a gazda a nagyobb károsodástól megóvható.

— **Végre eljött a nyár.** A hosszas és nagy téli hideg után Palavits Gyula, a Szilágyi-féle kávéház bérlője f. junius hó 17-én, vasárnap délután kertmegnyitást rendez, hogy a kellemesnek ígérkező nyári időben a közönség az árnyas gesztenyefák alatt, városunk centrumában is jól érezze magát. Ez alkalommal kiváló cigányzene mellett marosvásárhelyi flekken, vargabéles, más hideg és meleg ételek, fagyalt, kitűnő erdélyi borok és sörök lesznek szállított árban felszolgálva. A kertmegnyitás után pedig minden hét csütörtökén és vasárnapján flekken és vargabéles lesz kapható. Rossz idő esetén a kertmegnyitás a következő vasárnap lesz megtartva.

* Fogtechnikus tanulónak felvétetik ügyes kezű legalább két középiskolát végzett fiú Dr. Harnik fogorvosnál.

* **Smuk Flóra varróiskolája** — közbejött akadályok miatt — csak július 1-én nyílik meg. Külföldön elsajátított új módszerével 3 hónap alatt tanít varrni és szabni. Tandij havonta 500 lej, s mivel minden tanulni szándékozó, hölgy a saját v. hozzátartozói részére varr, a tanulás tulajdonképpen semmibe sem kerül. A tanítás ideje d. e. és d. u. Hivatalnoknők részére esti tanfolyam. Beiratkozni Sándory Mihály ur könyvkereskedésében lehet, junius 20-tól kezdve pedig a varróiskola helyiségében — Calea Regele Ferdinand 41. sz. alatt — (Réthy-féle ház), ahol személyesen szolgál bővebb felvilágosítással.

Aragonit disztárgyak
Sándory könyvkereskedésben.

„America“ Első Biztosító Társaság Turda

esikmegyei
Főügynöksége
Gheorgheni
Fogarassy-u. 19. sz.

A legelőnyösebb feltételekkel kötünk kölcsönös-ségi alapon haláleset biztosítást.

Biztosítható bárki 18-85 éves korig orvosi vizsgálat nélkül.

Saját érdekében cselekszik, ha biztosítja idős hozzátartozóját vagy idegent is. **késedelem nélkül**, hogy biztosított felének halálakor **megkaphassa a biztosított 100.000 — 500.000 lej készpénzt.** Ügynökség minden községben, forduljon bizalommal oda vagy az „America“ Főügynökséghez, Gheorgheni, Fogarassy-u. 19. Ugyanitt magas jutalékkal veszünk fel megbízható és tevékeny ügynököket.

A gyergyócsomafalvi egyháztanács a templom külső és belső renoválására és festésére pályázatot hirdet. Előírányzott költség mintegy 300.000 (háromszázezer) Lei. Pályázati határidő 1928. junius 30. Költségvetés és tervezés a plebánia hivatalhoz nyújtandók be. Sem a költségvetést, sem a ki-szállási költségeket nem fizetjük.

Ciumani, 1928. junius 12-én.

Róm. kath. egyháztanács.

SÁNDOR ISTVÁN

szobafestő és mázoló
Gyergyószentmiklóson.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát izléses, tartós kivitelben.

Szobafestést

a legdivatosabb mintákkal tetszés szerinti színekben a legjutányosabb ár-számítás mellett vállal.

Festéküzletében

mindenféle por- és olajfestékek minden színárnyalatban bármily mennyiségben, olajok, kencék, esetek, festéshez való cikkek nagy választékban, a legjutányosabb árak mellett.

Megkeresésre

szívesen szolgál mintázott árajánlattal.

VILLÁSREGGELI

és frissen esapolt

BÜRGER-SÖR

a ROMFELD-féle söresarnokban.

26-11

Állandó étkezés. Olesó árak.

Lovak részére istálló.

Szíves pártfogást kér **Kulesán** kezelő.

TUTUN-gerie NAGY

Chiose. — GHEORGHENI. — Piața.

Kaphatók

az alábbi román és magyar lapok és folyóiratok:

ROMÁN:

Dimineața
Cuvântul
Universul
Adeverul Literar
Pardon
Furnica
Dimineața copil.
Realitatea
Patria
Spectatorul

MAGYAR:

Ellenzék
Keleti Ujság
Brassói Lapok
Székely Szó
Gyergyói Ujság
Maros
Hétfői Napló
Sherlock Holmes
Erdélyi Képes Lap
Kaviar
Álmoskönyv

KÜLFÖLDI LAPOK

Tolnai Világlap
Szinházi Élet
Panoráma
Rádió Ujság
Record divatlap
Schöne Wienerin
Uj Divat
Tündér Ujjak
Die Woche
Uj Idők
Wiener Jurnal

és valamennyi időnként megjelenő regényfüzetek.

Értesítés! Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Gheorgheniben (Gyergyószentmiklós) a Fogarassy-utca 8. szám alatt, közvetlen a róm. kath. plebánia mellett levő

„KEGYELET“ disztemetkezési vállalatot

megvettem és azt szolid és becsületes alapon tovább vezetem úgy, hogy a n. é. közönség b. bizalmát minden tekintetben ki fogom érdemelni.

Elvállalok e szakmába vágó mindennemű megbízatást; személyesen rendezem a ravatalozásokat és temetéseket helyben és vidéken diszes üveges gyász-kocsival.

Raktáron tartok dus választékban minden néven nevezendő temetkezési cikket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, u. m.: minden méretű fenyőfa-, tölgyfa-, tapétás vagy fémmel bevont és érckoporsót; tüll és selyem szemfedelet, alsólepedőt, párnát, harisnyát, cipőt, gyászsebkendőt, fejkendőt, női gyászfátyolt, karfátyolt, menyasszonyi fátyolt, mirtuszcsoportot és koszorút; keresztelő-gyertyát, vásznat és szalagot; templomi gyertyát minden vastagságban; sirkoszorút és szalagot tetszésszerinti felirattal, stb.

Elvállalok hulla-exhumálásokat és azoknak szállítását.

10-10

Előzékeny kiszolgálás!

Olesó szabott árak!

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását, maradok teljes tisztelettel:

FILÓ KÁROLY, „KEGYELET“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa.